

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Departament Nadzoru i Kontroli

DNK.WK.1741.10.2024

Warszawa, 25 listopada 2024 r.

Informacja o wynikach kontroli realizacji zadania publicznego pt. „Utworzenie Muzeum Zimnej Wojny”

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM albo Zleceniodawca) przeprowadziła kontrolę planową realizacji zadania publicznego pt. „Utworzenie Muzeum Zimnej Wojny” (dalej: zadanie publiczne albo zadanie). Podstawę kontroli stanowił § 7 umowy 1177/DNK/2021 z 8 września 2021 r. (dalej: umowa) zawartej pomiędzy KPRM a Fundacją Józefa Szaniawskiego z siedzibą w Warszawie¹ (dalej: Fundacja, Zleceniobiorca albo Kontrolowany).

Podstawa prawna

Art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*². Zadanie zlecono w trybie art. 11b tej ustawy.

[Podsumowanie ustaleń]

[cel główny i rezultaty] Fundacja utworzyła Muzeum Zimnej Wojny im. Generała Ryszarda Kuklińskiego w Warszawie³ (dalej: Muzeum), zatem cel oraz główny rezultat zadania określony w ofercie został zrealizowany. Jednakże Muzeum zostało otwarte z półrocznym opóźnieniem, zamiast w II kw. 2022 r. uruchomiono je 1 stycznia 2023 r. Ponadto nie osiągnięto 2 z 5 monitorowanych rezultatów dotyczących:

- 1) liczby osób odwiedzających, tj. w pierwszym roku od jego uruchomienia (2023 r.) na planowanych 100 000 osób Muzeum odwiedziło jedynie 1 039,
- 2) miernika promocji wdrożeniowej projektu, tj. z zakładanego w ofercie poziomu 5 000 000 osób udokumentowano 2 939 629⁴, a w przypadku większości z nich (2 860 278 z 2 939 629, tj. 97,3%) „data wydania” danego programu, publikacji itp. przypada w styczniu 2022 r., zatem po terminie realizacji projektu.

[błędy w ofercie i umowie] Zadanie zrealizowano na podstawie oferty i umowy obarczonych błędami rachunkowymi, których skutki w istotny sposób wpłynęły na wysokość planowanych: kosztów zadania, kwoty udzielonej dotacji i wielkość własnych środków finansowych Fundacji, a także na sposób finansowego i rzeczowego rozliczenia zadania.

[rozliczenie zadania/sprawozdanie] Sprawozdanie złożone w 2022 r.⁵ było nierzetelne. Kontrolowany próbując rozliczyć zadanie i mając świadomość błędów popełnionych w ofercie i umowie przedstawił dokument zawierający szereg nieprawidłowości. W szczególności zawyżył kwotę faktycznie otrzymanej dotacji z 4 522 809 zł do 4 549 534,54 zł, tj. o 26 725,54 zł. Niektóre pozycje kosztów realizacji działań były „dopasowane” do danych z oferty (obciążonej błędami rachunkowymi). Wyodrębniono dodatkowe koszty realizacji działań, które nie były przewidziane w ofercie czy też chcąc skorygować błędy zawarte w ofercie umieszczono dodatkową kolumnę o nazwie „różnica”.

W czasie kontroli Zleceniobiorca dokonał ponownego rozliczenia zadania i sporządził kolejną wersję sprawozdania⁶. Jednakże nie można uznać, że jest ona rzetelna, w szczególności z uwagi na stwierdzone podczas kontroli naruszenia umowy i oferty w zakresie:

¹ Ul. Jezuitska nr 1/3 w Warszawie (poprzednia siedziba Fundacji: ul. Kanonia 20/22 lok. 13, 00-278 Warszawa).

² Dz. U. z 2024 r. poz. 1491.

³ Uchwała nr 03/2021 Zarządu Fundacji Józefa Szaniawskiego z 8 września 2021 r. w sprawie utworzenia Muzeum Zimnej Wojny im. Generała Ryszarda Kuklińskiego i powołania dyrektora placówki.

⁴ Tj. liczby osób, które miały styczność z treściami.

⁵ Korekta z 8 marca 2022 r.

⁶ Trzecią, złożoną do KPRM 17 września 2024 r.

- **rozliczenia środków dotacji** na łączną kwotę **286 886,12 zł**, w tym: **260 219,12 zł**⁷ z tytułu kosztów promocji wdrożeniowej projektu prowadzonej po terminie realizacji zadania, **26 667 zł** ze względu na brak modelu czołgu i samochodu oraz zakup przedmiotów, które nie zostały objęte ofertą;
- **wydatkowania środków własnych** na kwotę **23 635,50 zł** z tytułu kosztów promocji wdrożeniowej projektu prowadzonej po terminie realizacji zadania; ponadto wątpliwości budzi celowość zakupu samochodu UAZ oraz repliki fragmentów muru berlińskiego (oba eksponaty znajdowały się w innych lokalizacjach niż siedziba Muzeum, co było niezgodne z ofertą).

[dowody księgowy] Łącznie do rozliczenia Fundacja przedstawiła 126 dowodów księgowych, w tym 125 zostało wystawionych w terminie realizacji zadania oraz 1 fakturę na kwotę 500 zł wystawioną po terminie, co narusza postanowienia § 2 ust.1 umowy. Natomiast w zakresie ponoszenia wydatków, w terminie zgodnym z § 2 ust. 2 pkt 1 umowy, tj. do 31 grudnia 2021 r, opłacono 124 dowody księgowy na kwotę 4 847 014,55 zł. Pozostałe 2 dowody na kwotę 2 000 zł opłacono po tej dacie, co było niezgodne § 2 ust. 2 pkt 1 umowy⁸.

Wszystkie dowody księgowy, bez względu na źródło ich finansowania, posiadały polecenia księgowania, które umożliwiały dokonanie prawidłowych zapisów księgowych, zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości⁹ (dalej: u.o.r.).

[kontrola dokumentów finansowo-księgowych] Na żadnej fakturze ani rachunku lub innym dokumencie stanowiącym podstawę do zapłaty za zakupione towary i usługi nie odnotowano (potwierdzono), że zostały one sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz że zostały zatwierdzone do wypłaty przez uprawnione osoby - przed ich zapłatą i ujęciem w księgach rachunkowych. Było to niezgodne z pkt III.10 *Standardów rachunkowości*¹⁰. Na dokumentach tych wskazano, że datą dokonania ich sprawdzenia był dzień po zakończeniu realizacji zadania, tj. 17 stycznia 2022 r.

[rachunek bankowy] Fundacja nieprawidłowo wyodrębniła rachunek bankowy na potrzeby zadania, ponieważ dokonywała na nim operacji finansowych niezwiązanych z zadaniem, co stanowi naruszenie § 3 ust. 4 umowy. Saldo tego rachunku na 31 grudnia 2021 r. wynosiło 821,93 zł, jednakże nie wynikało z rozliczenia finansowego zadania. Pomimo tego, Fundacja uznała, że saldo (821,93 zł) stanowi kwotę nierozliczonej dotacji i zwróciła ją do KPRM 17 stycznia 2022 r. Przekazana kwota wymaga uwzględnienia w ramach końcowego rozliczenia środków dotacji.

Zgodnie z § 3 ust. 3 umowy do dnia zakończenia kontroli Fundacja utrzymywała rachunek bankowy, który nie był oprocentowany.

[ewidencja księgowy] Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy wyodrębniono ewidencję księgową przychodów i kosztów zadania w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji. Jednakże Zleceniobiorca dokonał księgowania przychodów z dotacji niezgodnie z postanowieniami Polityki rachunkowości oraz z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. h) u.o.r., tj. na koncie *842-2 Rozliczenia międzyokresowe przychodów (krótkoterminowe)*, które stosuje się wyłącznie do dotacji na nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych i prawnych¹¹, zamiast na koncie *Pozostałe przychody operacyjne 762-2 Dotacje* (ew. na koncie *701 Przychody z dotacji*).

Przekonanie Fundacji, że wynikiem realizacji zadania będzie nowy (ulepszony) środek trwały podlegający powszechnym zasadom amortyzacji – było nieprawidłowe i spowodowało, że koszty związane z zadaniem nie zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych w ramach działalności bieżącej Fundacji. Zleceniobiorca zadeklarował, że w 2024 r. zostaną dokonane w księgach rachunkowych odpowiednie zapisy korygujące.

Wydatki związane z zadaniem pokryte z dotacji zostały, zgodnie z Polityką rachunkowości, wyodrębnione i zaewidencjonowane (na koncie pozabilansowym), jednakże w kwocie dotacji niezgodnej z umową. Różnica 24 575,54 zł wynikała z zawyżenia dotacji w działaniu nr 3 o kwotę 184,18 zł oraz w działaniu nr 5 w łącznej kwocie 24 391,36 zł, która została skorygowana w księgach rachunkowych w 2024 r.

⁷ W kwocie tej uwzględniono również kwotę 2 000 zł z tytułu zakupu postów sponsorowanych w mediach społecznościowych (zapłała po terminie realizacji zadania), szerzej pkt 16.

⁸ Szerzej pkt 16.

⁹ Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r., Dz. U. z 2023 r. poz 120 ze zm.

¹⁰ Komunikat Nr 10 Ministra Finansów w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych.

¹¹ Art.41 ust. 1 pkt 2 u.o.r.

Zleceniobiorca nie dokonał zaewidencjonowania w księgach rachunkowych części wkładu rzeczowego dotyczącego 3 przypadków (działań), na łączną kwotę 594 050 zł (stanowi to 72,37% wartości całego wkładu rzeczowego, tj. 820 850 zł), z tego: 90 000 zł (materiały drukowane); 420 050 zł (elementy ekspozycji stałej); 84 000 zł (publikacje 5 tytułów książek). Stanowi to naruszenie postanowienia § 5 ust. 1 umowy, który zobowiązywał Fundację do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania oraz jej opisanie zgodnie z zasadami u.o.r. Nieujęcie w księgach rachunkowych części wkładu rzeczowego jest niezgodne z art. 24 ust. 2 u.o.r. Fundacja zadeklarowała, że dokona ujęcia w księgach rachunkowych wkładu rzeczowego na kwotę 594 050 zł zapisem korygującym w roku bieżącym.

[Polityka rachunkowości] Zleceniobiorca posiadał wymaganą u.o.r. dokumentację systemu rachunkowości. Zawierała ona jednak błędy formalne m.in. w zakresie nieprawidłowej wysokości amortyzowania środków trwałych oraz przyjętych niektórych rozwiązań księgowych obowiązujących w spółkach kapitałowych. Wady tej dokumentacji nie miały jednak wpływu na prawidłowość prowadzenia ewidencji księgowej. W trakcie kontroli Fundacja zaktualizowała Politykę rachunkowości.

[działanie informacyjne] Zleceniobiorca zgodnie z § 6 ust. 1 umowy, na stronie internetowej zamieścił informację, że zadanie finansowano ze środków budżetu państwa zgodnie ze wszystkimi wymogami § 7 ust. 1 rozporządzenia ws. działań informacyjnych¹², a na stronie internetowej oraz w serwisach i portalach społecznościowych (Facebook) Zleceniobiorca zapewnił dostępność dla osób z niepełnosprawnością narządu słuchu i wzroku. W tym zakresie spełnił wymogi § 6 ust. 5 umowy.

[Błędy w ofercie zadania publicznego]

1. Na etapie przygotowania oferty zadania publicznego (dalej: oferta) popełniono błędy rachunkowe w części V. *Kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego* (dalej: Kalkulacja), tj. zarówno w podsumowaniu kosztów, jak i w tabeli pt. *Przewidywane źródła sfinansowania zadania publicznego*.

Błędy te nie zostały poprawione przed zawarciem umowy a ich skutki w sposób istotny wpłynęły na całkowite koszty zadania, dotacji oraz na wielkość innych środków finansowych wykazanych w umowie. Wobec nieskorygowania błędów zawartych w ofercie, w efekcie strony podpisały umowę obciążoną błędami rachunkowymi. W trakcie realizacji zadania publicznego nie zmieniono postanowień umowy, tym samym wysokość udzielonej dotacji nie mogła ulec zmianie i do rozliczenia końcowego zadania należało przyjąć kwotę dotacji **4 522 809 zł**, która wynika z § 3 ust. 1 umowy i którą przekazano Fundacji 16 września 2021 r.

Zatem wydatki poniesione przez Zleceniobiorcę przekraczające otrzymaną dotację (4 522 809 zł) stanowią koszty własne Fundacji i powinny zostać rozliczone i pokryte z jej środków.

Błędy rachunkowe popełnione na etapie złożenia oferty i zawarcia umowy oraz przyjęty sposób rozliczenia zadania przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Błędy rachunkowe popełnione na etapie złożenia oferty i zawarcia umowy oraz przyjęty sposób rozliczenia zadania.

Wyszczególnienie	Koszty zadania publicznego (zł)					
	Jest według oferty/umowy		Powinno być w ofercie / umowie po prawidłowym podsumowaniu i wyliczeniu %		Przyjęty sposób rozliczenia wartości zadania publicznego po uwzględnieniu udzielonej kwoty dotacji 4 522 809 zł (kwota ta niemożliwa była do zmiany, ponieważ dotacja została przekazana Zleceniobiorcy)	
	Kwota (zł)	%	Kwota (zł)	%	Kwota (zł)	%
Ogólna kwota zadania publicznego	5 654 289 (błąd rachunkowy w podsumowaniu – do sumy nie dodano 90 000 zł [poz. 1.2.9])	x	5 744 289	x	5 669 864,55	x
Ogólna kwota zadania publicznego w podziale na dotację, inne środki finansowe oraz wkład rzeczowy						
Dotacja	4 522 809 (błąd rachunkowy w podsumowaniu o 27 000 zł)	79,99%	4 549 809	79,21%	4 522 809	79,77%
Inne środki finansowe	310 630	6,89%	373 630	6,5%	326 205,55	5,75%

¹² Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych (Dz.U. z 25 maja 2021 r., poz. 953), dalej: rozporządzenie ws. działań informacyjnych.

Wyszczególnienie	Koszty zadania publicznego (zł)					
	Jest według oferty/umowy		Powinno być w ofercie / umowie po prawidłowym podsumowaniu i wycieszeniu %		Przyjęty sposób rozliczenia wartości zadania publicznego po uwzględnieniu udzielonej kwoty dotacji 4 522 809 zł (kwota ta niemożliwa była do zmiany, ponieważ dotacja została przekazana Zleceniobiorcy)	
	Kwota (zł)	%	Kwota (zł)	%	Kwota (zł)	%
	(błąd rachunkowy w podsumowaniu – do sumy nie dodano 63 000 zł (poz. I.5.30))	(błąd: obliczenia dokonano w stosunku do dotacji, zamiast do kosztów zadania; prawidłowe wycieszenie 5,49%)				
Wkład rzeczowy	820 850	18,15% (błąd: obliczenia dokonano w stosunku do dotacji, a należało do kosztów zadania; prawidłowe wycieszenie 14,52%)	820 850	14,29%	820 850	14,48%
RAZEM dotacja, inne środki finansowe i wkład własny	5 654 289	105,03%	5 744 289	100%	5 669 864,55	100%

Błędy dotyczyły następujących postanowień umowy:

- § 3 ust. 6 - *całkowity koszt zadania* określony w umowie na 5 654 289 zł – został ustalony na podstawie podsumowania kosztów zadania z oferty (w kwocie 5 654 289 zł), przy czym w ofercie popełniono błąd rachunkowy – prawidłowa kwota to 5 744 289 zł. Różnica 90 000 zł dotyczy wkładu rzeczowego Fundacji¹³ i wynika z nieprawidłowego podsumowania pozycji działania I.2 (tj. I.2.9) oferty¹⁴, a w konsekwencji nie uwzględnienia jej w całkowitych kosztach zadania;
- § 3 ust. 1 – Zleceniodawca zobowiązał się do przekazania Fundacji na realizację zadania środki finansowe (dotację) w kwocie 4 522 809 zł na podstawie danych z oferty (4 522 809 zł), jednakże w ofercie popełniono błąd – prawidłowa kwota dotacji to 4 549 809 zł. Różnica wynosi 27 000 zł i wynika z błędów rachunkowych;
- § 3 ust. 5 umowy *inne środki finansowe* – w umowie określono je w kwocie 310 630 zł na podstawie danych z oferty, przy czym w ofercie popełniono błąd rachunkowy w podsumowaniu – prawidłowa kwota powinna wynosić 373 630 zł. Różnica 63 000 zł wynika z niedodania do całkowitych kosztów zadania poz. I.5.30 (dot. kaucji za lokal użytkowy przeznaczony na działalność Muzeum Zimnej Wojny).

Fundacja wyjaśniła, że błędy rachunkowe wynikały z pomyłki, są błędami matematycznymi nie uchwyconymi na etapie „generowania oferty”. Według Zleceniobiorcy błędy zostały ujawnione dopiero w toku powstawania sprawozdania¹⁵.

Wyjaśnienia Fundacji nie w pełni pokrywają się ze stanem faktycznym, ponieważ Zleceniobiorca w piśmie do KPRM w sprawie aneksu do umowy z 1 grudnia 2021 r. wskazał tylko na jeden błąd w ofercie, na kwotę 90 000 zł dot. wkładu rzeczowego i załączył projekt nowego kosztorysu (kalkulacji kosztów)¹⁶. O pozostałych 2 błędach (tj.: w środkach dotacji na kwotę 27 000 zł i w środkach własnych na kwotę 63 000 zł), Kontrolowany nie poinformował KPRM – do czasu kontroli. Biorąc pod uwagę stwierdzone w toku kontroli błędy i ich skutki, Fundacja złożyła korektę sprawozdania, którą przekazano do KPRM 17 września 2024 r. (dalej: sprawozdanie z 17 września 2024 r. albo sprawozdanie z 2024 r.)¹⁷.

[Opis zadania publicznego i termin złożenia sprawozdania]

2. Prezes Rady Ministrów przyznał w 2021 r.¹⁸ KPRM z ogólnej rezerwy budżetowej państwa kwotę dotacji **4 522 809 zł** z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego, którego **celem było utworzenie Muzeum Zimnej Wojny**.

Muzeum zajmuje się gromadzeniem i ochroną dóbr kultury z okresu powojennej historii Polski – zimnej wojny oraz ukazuje m. in. wkład Polski w walce z reżimem komunistycznym po II wojnie światowej i ścisły sojusz z państwami NATO.

Grupę docelową zadania stanowiły osoby poszukujące wiedzy o tamtych wydarzeniach: dorośli, młodzież i dzieci w wieku szkolnym oraz turyści polscy i zagraniczni. Ponadto, zgodnie z ofertą, projekt był

¹³ Potwierdzeniem konieczności dodania 90 000 zł do kosztów zadania wykazanych w umowie, było ujęcie tej kwoty w ofercie (tj. w kwocie 820 850 zł - do pokrycia wkładem rzeczowym).

¹⁴ Materiały drukowane – zdjęcia, mapy, dokumenty wykorzystane w Muzeum Zimnej Wojny.

¹⁵ Wyjaśnienie Fundacji z 12 września 2024 r.

¹⁶ Fundacja nie otrzymała odpowiedzi. Wyjaśnienie Fundacji z 12 września 2024 r. wraz z pismem Fundacji do KPRM z 1 grudnia 2021 r.: Wniosek o aneks do umowy nr 1177/DNK/2021 (BPRM.RO.1011.31.2021).

¹⁷ Kontrolowany posługuje się nazwą: „korekta sprawozdania 10.09.2024 r.”.

¹⁸ Zarządzenie nr 134 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2021 r. w sprawie przyznania Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych, z przeznaczeniem dla Fundacji Józefa Szaniawskiego na realizację zadania publicznego pn. „Utworzenie Muzeum Zimnej Wojny”.

komplementarny wobec wszystkich działań realizowanych przez Izbę Pamięci Generała Kuklińskiego, która przed powstaniem Muzeum pełniła jego rolę. Zgodnie z umową zadanie miało być realizowane oraz wydatkowane środki od **8 września do 31 grudnia 2021 r.**

W ofercie¹⁹ zaplanowano 5 działań. W zakresie kosztów poszczególnych działań wystąpiły następujące błędy (które miały wpływ na ogólne koszty zadania i pozostałe jego składowe przedstawione w tabeli 1):

Tabela 2. Koszty realizacji zadania publicznego w podziale na: poszczególne działania wskazujące na błędy rachunkowe popełnione na etapie złożenia oferty i zawarcia umowy oraz przyjęty sposób rozliczenia zadania (przyjęte założenia).

Pozycja działania	Rodzaj kosztu	Koszty zadania publicznego (zł)		
		Według oferty/umowy	Powinno być w ofercie / umowie po prawidłowym podsumowaniu	Przyjęty sposób rozliczenia (przyjęte założenia) - wartości zadania publicznego po uwzględnieniu udzielonej kwoty dotacji 4 522 809 zł (kwota ta niemożliwa była do zmiany, ponieważ dotacja została przekazana Złeceniobiorcy)
Ogółem koszty zadania publicznego:		5 654 289 w tym dotacja – 4 522 809 (błąd rachunkowy w środkach dotacji w podsumowaniu oferty – pomniejszono o 27 000 zł)	5 744 289 w tym dotacja – 4 549 809	5 669 864,55 w tym dotacja – 4 522 809
Działanie 1.1.	Zakup materiałów historycznych niezbędnych do utworzenia Muzeum Zimnej Wojny	369 369 dotacja	369 369 dotacja	369 369 dotacja
Działanie 1.2.	Utworzenie ekspozycji drukowanej w Muzeum Zimnej Wojny	429 800 (tylko dotacja) (błąd: pominięto działanie 1.2.9. Materiały drukowane – zdjęcia, mapy dokumenty wykorzystywane w Muzeum Zimnej Wojny na kwotę 90 000 zł z wkładu rzeczowego)	519 800 z tego: dotacja - 429 800 wkład rzeczowy - 90 000	519 800 z tego: dotacja - 429 800 wkład rzeczowy - 90 000
Działanie 1.3.	Utworzenie ekspozycji Multimedialnej w Muzeum Zimnej Wojny	2 504 410 z tego: dotacja – 2 285 410 wkład rzeczowy - 219 000	2 504 410 z tego: dotacja – 2 285 410 wkład rzeczowy - 219 000	2 504 594,18 z tego: dotacja – 2 285 410 wkład rzeczowy - 219 000 inne środki finansowe – 184, 18
Działanie 1.4.	Utworzenie ekspozycji stałej w Muzeum Zimnej Wojny	767 550 z tego: dotacja – 113 500 wkład rzeczowy – 504 050 inne środki finansowe – 150 000	767 550 z tego: dotacja – 113 500 wkład rzeczowy – 504 050 inne środki finansowe – 150 000	808 238,28 z tego: dotacja – 113 500 wkład rzeczowy – 504 050 inne środki finansowe -190 688,28
Działanie 1.5.	Zakup pozostałej infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania Muzeum Zimnej Wojny	1 583 160 z tego: dotacja – 1 351 730 wkład rzeczowy – 7 800 inne środki finansowe – 223 630	1 583 160 z tego: dotacja – 1 351 730 wkład rzeczowy – 7 800 inne środki finansowe – 223 630	1 467 863,09 z tego: dotacja – 1 324 730 wkład rzeczowy – 7 800 Inne środki finansowe – 135 333,09

3. Sprawozdanie zostało przekazane do KPRM 1 lutego 2022 r., z naruszeniem § 8 ust. 3 umowy (1 dzień po terminie). Do sprawozdania złożono dwie korekty. Pierwszą przekazano do KPRM **8 marca 2022 r.** i drugą - **17 września 2024 r.**²⁰. Dokument nie zostało zaakceptowany²¹.

[Stan realizacji zadania]

4. Fundacja utworzyła Muzeum Zimnej Wojny im. Generała Ryszarda Kuklińskiego, tym samym cel oraz główny rezultat zadania określony w ofercie został zrealizowany. Jednakże nie wszystkie rezultaty zostały osiągnięte, tj. z 5 monitorowanych rezultatów osiągnięto 3.

Nie zrealizowano rezultatu w zakresie liczby osób odwiedzających Muzeum w pierwszym roku od otwarcia (100 000 osób). Rezultatu tego nie osiągnięto ani w pierwszym roku (przyjmując 2023 r. jako pierwsze 12 miesięcy działalności – Muzeum odwiedziło jedynie 1 039 osób), ani nawet łącznie w latach 2023-2024, w których Muzeum odwiedziło niecałe 10 000 osób.

¹⁹ W pkt. III. 4 Plan i harmonogram działań na rok 2021.

²⁰ Korektę sprawozdania sporządzono w czasie kontroli, którą przekazano do KPRM 17 września 2024 r.

²¹ Informacja od pracownika BPRM z 26 września 2024 r.

Ponadto nie zrealizowano rezultatu dotyczącego osiągnięcia 5 000 000 osób w zakresie promocji wdrożeniowej projektu. Przedstawiony raport mediowy wskazuje na liczbę 2 939 629 w ramach dotarcia/kontaktów (tj. liczby osób, które miały styczność z treściami), mimo że w sprawozdaniu zadeklarowano 6 000 000 odbiorców. Należy też zauważyć, że w przypadku większości kontaktów (2 860 278 z 2 939 629, tj. 97,3%) „data wydania” danego programu, publikacji itp. przypada po dacie realizacji projektu, tj. na styczeń 2022 r. (po terminie realizacji zadania), co jest niezgodne z § 2 ust. 1 umowy (zapłata środków nastąpiła w grudniu 2021 r., tj. w terminie realizacji zadania z wyjątkiem 2 przypadków²²).

Analiza raportu mediowego wskazuje, że nie obejmuje on wszystkich działań promocyjnych przeprowadzonych przez Fundację, jednakże inne przedstawione dokumenty nie udowadniają, że miernik 5 000 000 osób w zakresie promocji wdrożeniowej projektu został osiągnięty w terminie realizacji zadania. W związku z tym, że zgodnie z ofertą, miernikiem osiągnięcia rezultatu 5 000 000 osób w zakresie promocji wdrożeniowej projektu miał być profesjonalny raport mediowy, należy go przyjąć jako podstawę do stwierdzenia czy rezultat ten został osiągnięty.

W ofercie zaplanowano monitorowanie 5 rezultatów:

- 1) utworzenie Muzeum – sposób monitorowania: dokumentacja z otwarcia Muzeum, dokumenty potwierdzające poniesienie wydatków, dokumentacja fotograficzna;
- 2) utworzenie 3 ekspozycji muzealnych (multimedialna, drukowana i stała) – sposób monitorowania – raport w sprawozdaniu, dokumenty potwierdzające poniesienie wydatków, dokumentacja fotograficzna;
- 3) liczba okresów zimnej wojny ujęta w ekspozycjach muzealnych (5) – protokół odbioru materiałów z danego okresu, dokumenty potwierdzające poniesienie wydatków, dokumentacja fotograficzna;
- 4) liczba odwiedzających Muzeum w pierwszym roku od uruchomienia Muzeum (12 miesięcy – 100 000 osób) – wydruk licznika fotokomórki;
- 5) promocja wdrożeniowa projektu (5 000 000 osób) – profesjonalny raport mediowy.

W zakresie liczby osób odwiedzających Muzeum w pierwszym roku od uruchomienia, Muzeum Kontrolowane nie przedstawił wyników **pomiaru z licznika fotokomórki**, co w ofercie zostało określone jako źródło informacji o osiągnięciu wskaźnika. Wyjaśniono, że wskaźnik wejść był liczony na podstawie licznika ręcznego²³ - wynik ten wynosił w 2023 r., tj. w ciągu 12 miesięcy od otwarcia Muzeum jedynie 1 039 osób, co stanowiło znikomą liczbę gości w stosunku do oczekiwanej (100 000). Według wyjaśnienia Fundacji w latach 2021–2024 (lata 2021–2022 to działalność Izby Pamięci Generała Ryszarda Kuklińskiego), Muzeum odwiedziło jedynie 24 138 osób²⁴ (wyliczenia techniką ręczną przez Fundację), z tego: w 2021 r. – 7 100; w 2022 r. – 7 261; w 2023 r. – 1 039; w 2024 r. – 8 738 osób.

Nie można się zgodzić z wyjaśnieniami Fundacji²⁵, że uzyskano wynik 100 000 odwiedzających, ponieważ wg Zleceniobiorcy działalność Muzeum odbywała się także poza jego siedzibą i obejmowała wystawy czasowe (mobilne) w Polsce i za granicą, na stronach internetowych, w mediach społecznościowych oraz publikacje²⁶.

Zgodnie z ofertą, dowodem na osiągnięcie wspomnianego rezultatu powinien być **wynik z licznika fotokomórki**. Przedstawione aktywności muzeum w latach 2021–2023²⁷, tj.:

- a. osoby, które zobaczyły wystawy czasowe - w liczbie 50 400,
- b. zasięgi internetowe - 203 500 wejść,
- c. portale społecznościowe - 5 702 905 wyświetleń,
- d. artykuły i audycje radiowo-telewizyjne, a także artykuły w internecie nie wchodzą do bilansu rezultatów w zakresie 100 000 osób odwiedzających Muzeum (których liczba powinna wynikać z wydruku fotokomórki).

Ponadto oferta przewidywała, że 100 000 odwiedzających zostanie osiągnięte w ciągu 12 miesięcy po otwarciu Muzeum (tj. w 2023 r.), a Kontrolowane podaje dane od 2021 r., kiedy Muzeum nie istniało, a funkcjonowała Izba Pamięci Generała Ryszarda Kuklińskiego.

W sprawozdaniu (zarówno 2022 r., jak i 2024 r.) wskazano, że działania promocyjne dotarły do 6 000 000 odbiorców. Jednakże przedstawiony raport mediowy, który miał być, zgodnie z ofertą, miernikiem osiągnięcia rezultatu, nie potwierdza osiągnięcia 6 000 000 odbiorców ani też liczby 5 000 000 osób, co określała oferta. Podsumowanie kolumny „Dotarcie (kontaktów)” daje łączną liczbę 2 939 629. Ponadto 97,3% z tej liczby kontaktów (tj. 2 860 278) odnosi się do publikacji, programów itp., które wydano (kolumna „Data wydania”) w styczniu 2022 r., tj. po terminie realizacji zadania. Do grudnia 2021 r. wynosiła ona jedynie 79 351 osób, tj. 2,7%.

²² Łączna kwota 2 000 zł z tytułu zakupu postów sponsorowanych w mediach społecznościowych (zapłata po terminie realizacji zadania), szerzej pkt 16.

²³ Wyjaśnienie Fundacji z 17 września 2024 r. pytanie 9 pkt 4.

²⁴ W wyjaśnieniu z 12 września 2024 r. pytanie 3 pkt 3a) występuje błąd rachunkowy, wykazano sumę: 15 400 osób, winno być 24 138 osób (za lata 2022 – 2024 liczba osób wynosi 17 038 zł).

²⁵ Wyjaśnienie Fundacji z 17 września 2024 r. pytanie 9 pkt 4.

²⁶ Sprawozdanie Fundacji z 17 września 2024 r. pkt 4 str. 2.

²⁷ Wyjaśnienie Fundacji z 12 września 2024 r. pkt 3a.

Analiza przedstawionego raportu mediowego wskazuje, że nie obejmuje on wszystkich działań promocyjnych przeprowadzonych przez Fundację, przykładowo nie odnosi się do:

- mailingu informacyjnego prowadzonego przez Onet – przedstawiony dodatkowo dokument określa wyświetlenia reklam na 2 615 864, kliknięcia jedynie na 2 173, brak określenia liczby „dotarcia” – jednakże ta forma promocji była prowadzona od 24 stycznia do 8 lutego 2022 r., tj. po terminie realizacji zadania),
- Kampanii prowadzonej w Kolejach Mazowieckich KM – sp. z.o.o w formie wyświetleń na monitorach – w dokumencie *Sprawozdanie ze zlecenia* nie podano liczby „dotarcia” do odbiorców, a jedynie liczbę wyświetleń na monitorach; brak określenia kiedy reklamy były wyświetlane,
- ulotek, reklam na autobusach czy bilbordów.

W związku z tym, że zgodnie z ofertą, miernikiem osiągnięcia rezultatu 5 000 000 osób w zakresie promocji wdrożeniowej projektu miał być profesjonalny raport mediowy, należy go przyjąć jako podstawę do stwierdzenia czy rezultat ten został osiągnięty.

Fundacja rozliczyła koszty promocji wdrożenia projektu w sprawozdaniu 2024 r. na kwotę 291 731,37 zł, w efekcie których powinna osiągnąć rezultat mierzony w osobach (wskaźnik) w liczbie 5 000 000 i ponieść koszty przypadające na 1 osobę w kwocie 0,05834 zł²⁸. Tymczasem faktyczne koszty na jednostkę, przy wykonanym wskaźniku (jedynie) 2 939 629 osób - wyniosły 0,09924 zł²⁹, tj. wzrosły o 0,0409 zł (czyli o 70,1%), co wskazuje na spadek efektywności kosztowej w działalności promocyjnej.

Wydatki na działania promocyjne zostały poniesione w 2021 r. w kwocie 291 731,37 zł, z tego:

- ze środków dotacji - 267 440 zł;
- ze środków własnych - 24 291,37 zł.

Jednakże działalność promocyjna w 2021 r. była znikoma – „dotarcie” według raportu mediowego wyniosło 79 351 osób (2,7%), co odpowiada kwocie z dotacji 7 220,88 zł³⁰ oraz kwocie ze środków własnych 655,87 zł³¹ (łącznie 7 876,75 zł), natomiast główna działalność promocyjna odbywała się w styczniu 2022 r. (po terminie realizacji zadania) – wg raportu mediowego dotarcie 2 860 278 osób (97,3%), co odpowiada kwocie ze środków dotacji 260 219,12 zł³² oraz ze środków własnych 23 635,50 zł³³ (łącznie 283 854,62 zł). Prowadzenie działalności promocyjnej po terminie realizacji zadania stanowi naruszenie § 2 ust. 1 umowy.

Zgodnie z ofertą Fundacja:

- utworzyła 3 wystawy, tj.: multimedialną, stałą (w formie eksponatów) i drukowaną, które prezentują 5 okresów zimnej wojny;
- przygotowała wirtualną grę retrospektywną przedstawiającą rzeczywistość okresu zimnej wojny;
- utworzyła infrastrukturę muzealną w postaci przestrzeni edukacyjnej, kulturalnej i społecznej przekazującej wiedzę na temat zimnej wojny;
- przygotowała infrastrukturę techniczno-administracyjną do pracy pracownikom pozwalającą na rozwój Muzeum;
- rozwinęła działalność Muzeum na rzecz edukacji i pogłębiania postaw patriotycznych w zakresie historii Polski i jej roli w przemianach demokratycznych na świecie.

5. Fundacja nie dotrzymała terminu otwarcia Muzeum wynikającego z oferty³⁴, który został ustalony na II kwartał 2022 r. i nie posiadała pisemnej zgody KPRM na jego przedłużenie. Otwarcie Muzeum nastąpiło z półrocznym opóźnieniem, tj. 1 stycznia 2023 r. Fundacja nie przedstawiła protokołu z otwarcia Muzeum ani innej dokumentacji z jego otwarcia, do czego była zobowiązana ofertą.

Według Fundacji, jedną z przyczyn przesunięcia terminu, była przerwa technologiczna, która wystąpiła w I półroczu 2022 r. i wynikała z dodatkowych potrzeb remontowych lokalu (poprawek) – poza zadaniem³⁵, dostosowujących go do potrzeb zwiedzających i dalszych planów rozwojowych.

Drugą przyczyną, zdaniem Fundacji, była pandemia Covid-19 (lata 2020-2022) oraz wojna na Ukrainie, które ograniczyły działalność Muzeum, co spowodowało zwiększenie zainteresowania aktywnością wirtualną Muzeum, a zmniejszenie liczby osób odwiedzających siedzibę.

²⁸ Wyliczenie: 291 731,37 zł/5 000 000 osób = 0,05834 zł.

²⁹ Wyliczenie: 291 731,37 zł/2 939 629 zł = 0,09924 zł.

³⁰ Wyliczenie: koszty dotacji 267 440 zł x 2,7% (co stanowi udział 79 351 osób objętych działaniami promocyjnymi w grudniu 2021 r. w stosunku do łącznej liczby 2 939 629 osób – wg raportu mediowego) = 7 220,88 zł.

³¹ Wyliczenie: środki własne 24 291,37 zł x 2,7% (co stanowi udział 79 351 osób objętych działaniami promocyjnymi w grudniu 2021 r. w stosunku do łącznej liczby 2 939 629 osób – wg raportu mediowego) = 655,87 zł.

³² Wyliczenie: koszty dotacji 267 440 zł x 97,3% (co stanowi 2 860 278 osób objętych działaniami promocyjnymi w styczniu 2022 r. w stosunku do łącznej liczby 2 939 629 osób – wg raportu mediowego) = 260 219,12 zł.

³³ Wyliczenie: środki własne 24 291,37 zł x 97,3% (co stanowi udział 2 860 278 osób objętych działaniami promocyjnymi w grudniu 2021 r. w stosunku do łącznej liczby 2 939 629 osób – wg raportu mediowego) = 23 635,50 zł.

³⁴ Część III pkt 6 oferty – Dodatkowe informacje dotyczące rezultatów realizacji zadania publicznego.

³⁵ Dalsze prace remontowe nie były związane z realizacją zadania publicznego.

W ocenie Fundacji działalność Muzeum trwała nieprzerwanie, wystawa stała była czynna (pod poprzednim adresem), a Fundacja organizowała pokazy mobilne, czasowe i konferencje. Według Fundacji³⁶ do końca 2022 r. trwały czynności organizacyjne związane z całkowitym otwarciem Muzeum, które nastąpiło 1 stycznia 2023 r.

[Wydatki poniesione z dotacji - nieprawidłowości]

6. Zakupione przez Fundację dla potrzeb realizacji zadania składniki majątkowe i pozostałe rzeczy ruchome **ze środków dotacji** znajdują się w Muzeum Zimnej Wojny, z wyjątkiem modeli: czołgu, samochodu oraz rakiety z głowicą jądrową³⁷ (poz. I.4.5 oferty).

W ofercie modele te zostały skalkulowane łącznie na kwotę 40 000 zł³⁸ (bez podziału ich wartości na poszczególne składniki majątkowe). Modelu rakiety z głowicą jądrową nie było w Muzeum a według wyjaśnień Fundacji znajdowała się w firmie Magit we Wrocławiu³⁹, z uwagi na instalację dodatkowych umocowań⁴⁰.

Natomiast lokalizacja modeli czołgu i samochodu nie była znana Kierownikowi administracyjnemu Muzeum podczas oględzin⁴¹, a Dyrektor Muzeum nie udzielił odpowiedzi na pytanie kontrolujących o lokalizację tych modeli⁴².

7. Zgodnie z ofertą⁴³ Fundacja była zobowiązana do wystawienia wszystkich zakupionych eksponatów w nowopowstałym Muzeum wraz ze szczegółowym opisem. O ile można uznać, że instalowanie dodatkowych umocowań w przypadku modelu rakiety z głowicą jądrową jest okolicznością, która uzasadnia brak tego eksponatu w siedzibie Muzeum, o tyle wydatek na zakup modelu samochodu i czołgu należy uznać za niecelowy. Z tego względu, że wszystkie trzy eksponaty zostały w ofercie skalkulowane łącznie, można przyjąć, że wartość każdego modelu jest taka sama (13 333 zł). Należy jednak zauważyć, że w ramach kwoty 40 000 zł zakupiono również inne przedmioty nie objęte ofertą (poz. I.4.5 oferty). Zatem za wydatek celowy można uznać kwotę 13 333 zł z tytułu zakupu modelu rakiety z głowicą jądrową, a pozostała kwota **26 667 zł**⁴⁴ stanowi wydatek niecelowy ze środków dotacji, ze względu na brak modelu czołgu i modelu samochodu oraz zakup przedmiotów, które nie zostały objęte ofertą.

Modele czołgu, samochodu oraz rakiety z głowicą jądrową zostały zakupione od firmy Office Plus Rzeszów sp. z o.o. Warszawa (umowa⁴⁵ i faktura⁴⁶ na łączną kwotę 40 000 zł). W ramach tej faktury zakupiono modele: samochodu, rakiety z głowicą jądrową i czołgu oraz dodatkowe przedmioty, które nie były objęte ofertą [poz. I.4.5], tj.: ściankę szklaną dzielącą wschód i zachód ekspozycji, peryskop, kolumbarium, karcer i mural.

[Wydatki poniesione ze środków własnych – nieprawidłowości]

8. W związku z błędami zawartymi w ofercie oraz umowie, w rozliczeniu zadania wykazano kwotę innych środków finansowych (wkład własny finansowy) w wysokości 326 205,55 zł (5,75% wartości zadania: sposób rozliczenia zadania w pkt. 1 niniejszej informacji). Zleceniobiorca, zgodnie ze sprawozdaniem z 17 września 2024 r., wniósł wkład finansowy w kwocie zgodnej z przyjętym sposobem rozliczenia zadania, ponosząc część kosztów z własnych środków (326 205,55 zł). Pochodzenie tych środków wynikało z realizacji umów zawartych pomiędzy Fundacją a Totalizatorem Sportowym – 105 000 zł oraz KGHM Polska Miedź – 184 500 zł, w łącznej kwocie 289 500 zł (usługi promocyjne), a także ze środków własnych Fundacji 36 705,55 zł.

Inne środki finansowe (środki własne) 326 205,55 zł zostały przeznaczone na:

- działanie nr 3 w kwocie 184,18 zł - zakup płaszczka wojskowego i mapnika oficera;
- działanie nr 4 w łącznej kwocie 190 688,28 zł – zakup: samochodu UAZ (eksponat), ekspozytora Ronalda Regana, elementów ekspozycji stałej, replik przedmiotów na potrzeby Muzeum⁴⁷ oraz pokrycie kosztów przetapicerowania 2 foteli (eksponatów);
- działanie nr 5 w kwocie 135 333,09 zł, z tego: pokrycie nadmiarowych wydatków dokonanych i nieprawidłowo rozliczonych z dotacji⁴⁸, zakup mebli i wyposażenia pomieszczeń Muzeum i biblioteczki,

³⁶ Wyjaśnienie Fundacji z 6 września 2024 r. pkt 5b.

³⁷ Protokół oględzin z 17 września 2024 r.

³⁸ Dodatkowo w ofercie na str. 6 oferty wskazano dodatkowo, że będzie zakupiony model samolotu (jednakże ten przedmiot nie znalazł się w kalkulacji kosztów).

³⁹ Pod adresem: Wrocław ul. Sołtysowicka 27.

⁴⁰ Model rakiety z głowicą jądrową (zgodnie z wyjaśnieniami Fundacji z 12 września 2024 r.) składa się z zestawu modelu korpusu pocisku i modelu głowicy wraz z elementami montażowymi do podwieszenia pod stropem w lokalu Muzeum.

⁴¹ W Protokole oględzin z 17 września 2024 r. w części dot. ustaleń zapisano, że „lokalizacja pozostałych rzeczy ruchomych, tj. modeli czołgu i samochodu jest nieznana”.

⁴² Pytanie kontrolujących z 12 września 2024 r.

⁴³ Pkt 4 str. 4 oferty.

⁴⁴ (40000/3) x 2.

⁴⁵ Umowa nr 7/MZW/2021 zawarta w dniu 27 października 2021 r.

⁴⁶ Nr 32/RZE/12/21/FV z dnia 21 grudnia 2021 r.

⁴⁷ Fundacja przy piśmie z 13 września 2024 r. załączyła dokumentację fotograficzną nabytych eksponatów znajdujących się w Muzeum Zimnej Wojny.

⁴⁸ Nadwyżka wydatków dotyczyła nieprawidłowo rozliczonych wydatków w sprawozdaniu z 8 marca 2022 r., łącznie na kwotę 15 166,37 zł, z tego z tytułu: kosztów opróżnienia i przygotowania lokalu na cele Muzeum Zimnej Wojny – 100 zł, zakupu reklam w internecie na łączną kwotę 289,50 zł, zakupu kampanii outdoorowej – 0,01 zł, zakupu billboardów – 0,01 zł, przygotowania spotów /video – 14 776,85 zł w ramach reklamy na ekranach LCD Koleje Mazowieckie,

oklejanie pojazdów typu Fullback⁴⁹, koszty najmu lokalu użytkowego⁵⁰ za 4 miesiące 2021 r. oraz koszty mediów komunalnych.

9. Fundacja nie posiadała jednak w swoich zasobach samochodu UAZ (pojazd produkcji ZSRR z 1966 r.) zakupionego **ze środków własnych** Fundacji (**18 595 zł**). Oświadczenie Dyrektora Muzeum o przechowywaniu samochodu UAZ w siedzibie Muzeum Motoryzacji w Turowicach⁵¹, zostało przekazane kontrolującym dopiero po zakończeniu czynności kontrolnych⁵². Przyczynami, że samochód UAZ nie znajdował się w Muzeum Zimnej Wojny, według Dyrektora Muzeum, były gabaryty samochodu oraz przepisy prawa ograniczające parkowanie przed Muzeum (Stare Miasto), co może przeczyć celowości zakupu tego samochodu. Zgodnie z ofertą⁵³ Fundacja była zobowiązana do wystawienia wszystkich zakupionych eksponatów w nowopowstałym Muzeum wraz ze szczegółowym opisem.

Samochód UAZ został zakupiony od osoby fizycznej, z którą zawarto umowę, za kwotę 18 595 zł⁵⁴. Figurował on w ewidencji środków trwałych Fundacji (umorzony w 100% jako eksponat). Zakup tego samochodu został rozliczony w ramach poz. I.4.2 oferty [Zakup elementów ekspozycji stałej wykorzystywanych w Muzeum Zimnej Wojny na łączną kwotę 80 000 zł]. Według oświadczenia sprzedawcy (zawartego w umowie sprzedaży) samochód był sprawny technicznie i zdolny do jazdy po drogach krajowych.

10. Zleceniobiorca nie posiadał w siedzibie Muzeum również repliki fragmentów muru berlińskiego. Została ona zakupiona **ze środków własnych** w ramach poz. I.4.4 razem z repliką żelaznej kurtyny (nie stwierdzono jej braku⁵⁵). Faktycznie wydatkowano na oba eksponaty **101 204 zł**, planowano natomiast kwotę **70 000 zł**. Replika muru berlińskiego, według wyjaśnienia Dyrektora Muzeum, przechowywana była w magazynie Muzeum (na tyłach Centrum handlowego Blue City), co może przeczyć celowości tego zakupu, tym bardziej, że zgodnie z ofertą⁵⁶ Fundacja była zobowiązana do wystawienia wszystkich zakupionych eksponatów w nowopowstałym Muzeum wraz ze szczegółowym opisem.

W sprawozdaniu Fundacja wykazała zakup dwóch replik: fragmentów muru berlińskiego i żelaznej kurtyny, na łączną kwotę większą od planowanej o 31 204 zł, tj. w kwocie 101 204 zł ze środków własnych. Nie stwierdzono braku repliki żelaznej kurtyny. Zakupu obu replik dokonano na podstawie faktury nr 3/12/2021 z 23 grudnia 2021 r. od Fundacji Kultura i Historia w Warszawie. Replika muru berlińskiego, według wyjaśnienia Dyrektora Muzeum znajdowała się w magazynie Muzeum przy Al. Bohaterów Września 9 w Warszawie.

[Wkład rzeczowy]

11. Zleceniobiorca prawidłowo wniósł wkład rzeczowy w postaci składników majątkowych w kwocie zgodnej z postanowieniami § 3 ust. 5 pkt 3 umowy w wysokości 820 850 zł, który stanowił 14,48% wartości zadania (5 669 864,55 zł).

Wkład rzeczowy obejmował: sprzęt multimedialny (219 000 zł – działanie I.3)⁵⁷, elementy ekspozycji stałej⁵⁸ (420 050 zł – działanie I.4)⁵⁹, materiały archiwalne (90 000 zł – działanie I.2)⁶⁰, publikacje 5 tytułów książek – 7 500 egzemplarzy (84 000 zł - działanie I.4)⁶¹ oraz urządzenia do zaplecza socjalnego (7 800 zł – działanie I.5)⁶².

[Sprawozdanie z realizacji zadania publicznego z 2022 r.]

12. Sprawozdanie złożone do KPRM w 2022 r. (korekta z 8 marca) było nierzetelne. Kontrolowany próbując rozliczyć zadanie i mając świadomość błędów popełnionych w ofercie (przeniesionych również do umowy) przedstawił sprawozdanie zawierające szereg nieprawidłowości, w szczególności zawyżył kwotę faktycznie otrzymanej dotacji z 4 522 809 zł do 4 549 534,54 zł, tj. o 26 725,54 zł, niektóre pozycje kosztów realizacji działań

⁴⁹ Koszty poniesione w zamian za niewykonaną usługę umieszczenia banerów na wyświetlaczach bankomatowych [I.5.20] – 9 225 zł.

⁵⁰ Umowę najmu lokalu użytkowego zawarto z Miastem Stołecznym Warszawa 14 lipca 2021 r. nr umowy 287/Oz/2021.

⁵¹ Pod adresem: 05-604 Turowice, ul. Świerkowa 8.

⁵² Oświadczenie Dyrektora Muzeum z 20 września 2024 r.

⁵³ Pkt 4 str. 4 oferty.

⁵⁴ Umowa nr 19/MZW/21 zawarta 29 grudnia 2021 r.

⁵⁵ Oględziny dokonane 10 września 2024 r.

⁵⁶ Pkt 4 str. 4 oferty.

⁵⁷ Wartość sprzętu multimedialnego wynika z dokumentów zakupu i ewidencji księgowej oraz *zestawienia faktur*.

⁵⁸ Koszty ustalone na podstawie pisma Archiwum Państwowego, Archiwum Akt Nowych, DG.071.4.2021 z 22 kwietnia 2021 r. dot. opinii oraz wyceny eksponatów odpowiadającej realnej wartości historycznej i materialnej.

⁵⁹ Sprzęt multimedialny i elementy ekspozycji stałej wykorzystywano w Izbie Pamięci Generała Kuklińskiego.

⁶⁰ Materiały archiwalne stanowią kolekcjonowane przez Józefa Szaniawskiego w latach 1992 – 2006 na potrzeby Izby Pamięci Pułkownika Kuklińskiego: pamiętki po Ryszardzie Kuklińskim, pamiętki po podziemiu niepodległościowym 1944 – 1963, pamiętki po Solidarności, pamiętki po układzie Warszawskim i ZSSR, pamiętki dotyczące obecności w Polsce wojsk NATO.

⁶¹ Książki wydała Fundacja. Tytuły: „Pułkownik Kukliński - Polska samotna misja”, „Generał Kukliński - Polska samotna misja”, „Generał Kukliński”, „A Polish Lonely Mission”, „O miejscu Kuklińskiego w historii – 15 lat muzeum Izba Pamięci Generała Kuklińskiego”, „Józef Szaniawski – ostatni więzień polityczny PRL”. Książki były wydawane gościom Muzeum Zimnej Wojny, osobom zwiedzającym, uczniom szkół, żołnierzom.

⁶² Zaplecze socjalne: ekspres do kawy, lodówka, mikrofalówka, kuchenka.

były „dopasowane” do danych z oferty (obciążonej błędami rachunkowymi), wyodrębniono dodatkowe koszty realizacji działań, które nie były przewidziane w ofercie (I.5.32, I.5.33), czy też chcąc skorygować błędy zawarte w ofercie umieszczono dodatkową kolumnę o nazwie „różnica”.

W związku z nieprawidłowo sporządzonym sprawozdaniem w 2022 r., w czasie kontroli Zleceniobiorca dokonał ponownego rozliczenia zadania i sporządził kolejną – trzecią – wersję sprawozdania (złożoną do KPRM 17 września 2024 r.).

[Sprawozdanie z realizacji zadania publicznego z 2024 r.]

13. Fundacja w skorygowanym sprawozdaniu z 2024 r. przedstawiła koszty zgodnie z przyjętym sposobem rozliczenia wskazanym w pkt. 1 i 2, tj. rozliczono dotację w kwocie faktycznie otrzymanej 4 522 809 zł (79,77%), inne środki finansowe (środki własne) rozliczono w kwocie 326 205,55 zł (5,75%), natomiast wkład rzeczowy w kwocie 820 850 zł (14,48%). Tym samym całkowita kwota zadania publicznego wyniosła 5 669 864,55 zł.

Fundacja w części III. sprawozdania z 2024 r. *Dodatkowe informacje* zawarła szczegółowe objaśnienia dotyczące rozbieżności pomiędzy ofertą a faktycznymi kosztami realizacji zadania oraz w części II. *Sprawozdanie z wykonania wydatków* wskazano numery objaśnień do każdej z pozycji oferty, której dotyczyły zmiany.

W skorygowanym sprawozdaniu z 2024 r. nie powtórzono błędów z poprzedniego sprawozdania, dotyczących np. nieprawidłowej kwoty dotacji, błędów rachunkowych, niezgodności ze wzorem sprawozdania⁶³, tj. umieszczenie dodatkowej kolumny „różnica”. Błędy te, zdaniem Fundacji powstały przez pomyłkę⁶⁴.

W sprawozdaniu z 2024 r. wyszczególniono 5 działań związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem Muzeum Zimnej Wojny, tj.:

- 1) działanie I.1 – zakup materiałów historycznych niezbędnych do utworzenia Muzeum:
  - **wg oferty i przyjętego sposobu rozliczenia** 369 369 zł (dotacja),
  - **wydatkowano** 369 369 zł (dotacja);
- 2) działanie I.2 – utworzenie ekspozycji drukowanej:
  - **wg oferty** 429 800 zł (dotacja),
  - **wg przyjętego sposobu rozliczenia** 519 800 zł (z tego: 429 800 zł - dotacja i 90 000 zł – wkład rzeczowy),
  - **wydatkowano/rozliczono** 519 800 zł, z tego: z dotacji 429 800 zł oraz 90 000 zł w postaci wkładu własnego (w ofercie nie podliczono poz. I.2.9 w kwocie 90 000 zł - wkład rzeczowy);
- 3) działanie I.3 – utworzenie ekspozycji multimedialnej:
  - **wg oferty** 2 504 410 zł (z tego: 2 285 410 zł - dotacja, 219 000 zł – wkład rzeczowy),
  - **wg przyjętego sposobu rozliczenia** 504 594,18 zł (z tego: dotacja – 2 285 410 zł, wkład rzeczowy - 219 000 zł, inne środki finansowe - 184,18 zł),
  - **wydatkowano/rozliczono** 2 504 594,18 zł, z tego: dotacja 2 285 410 zł, wkład rzeczowy 219 000 zł oraz inne środki finansowe 184,18 zł (różnica względem oferty wynikała ze zwiększenia kosztów ekspozycji multimedialnej o 184,18 zł⁶⁵, które zostały opłacone ze środków własnych);
- 4) działanie I.4 - utworzenie ekspozycji stałej (eksponaty):
  - **wg oferty** 767 550 zł (z tego: dotacja - 113 500 zł, wkład rzeczowy 504 050 zł, inne środki finansowe 150 000 zł),
  - **wg przyjętego sposobu rozliczenia** 808 238,28 zł z tego: dotacja - 113 500 zł, wkład rzeczowy 504 050 zł, inne środki finansowe 190 688,28 zł),
  - **wydatkowano/rozliczono** 808 238,28 zł, z tego: dotacja 113 500 zł, wkład rzeczowy 504 050 zł oraz inne środki finansowe - 190 688,28 zł (różnica względem oferty 40 688,28 zł wynikała ze zwiększenia wydatków o 9 484,28 zł z tytułu zakupu elementów stałych ekspozycji oraz o 31 204 zł z tytułu zakupu replik; oba zwiększenia zostały opłacone ze środków własnych);
- 5) działanie I.5 - zakup pozostałej infrastruktury:
  - **wg oferty** 1 583 160 zł (z tego: dotacja - 1 351 730 zł, wkład rzeczowy – 7 800 zł, inne środki finansowe - 223 630 zł),
  - **wg przyjętego sposobu rozliczenia** – 1 467 863,09 zł (z tego: dotacja - 1 324 730 zł, wkład rzeczowy – 7 800 zł, inne środki finansowe - 135 333,09 zł),

⁶³ Załącznik nr 3 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz.U. z 2018 r. poz. 2057).

⁶⁴ Str. 12 Korekty sprawozdania z 10 września 2024 r.

⁶⁵ Zwiększenie kosztów ekspozycji multimedialnej o 184,18 zł wynika z tytułu zakupu płaszcza wojskowego i mapnika oficera.

- **wydatkowano/rozliczono** 1 467 863,09 zł, z tego: dotacja 1 324 730 zł, wkład rzeczowy 7 800 zł oraz inne środki finansowe - 135 333,09 zł (różnica względem oferty 115 296,91 zł jest wynikiem szczegółowego rozliczenia wydatków dokonanego w związku z nieprawidłowym ich rozliczeniem w poprzednim sprawozdaniu).

14. Sprawozdanie z 2024 r., mimo że sporządzone zgodnie z przyjętym sposobem rozliczenia, nie można uznać za rzetelne. W szczególności podczas kontroli stwierdzono naruszenia umowy i oferty **w zakresie rozliczenia środków dotacji** na łączną kwotę **286 886,12 zł**, z tego: **260 219,12 zł**⁶⁶ z tytułu kosztów promocji wdrożeniowej projektu prowadzonej po terminie realizacji zadania (opisano w pkt. 4), **26 667 zł** ze względu na brak modelu czołgu i samochodu oraz zakup przedmiotów, które nie zostały objęte ofertą (opisano w pkt. 6 i 7). Ponadto nieprawidłowości wykazano **w zakresie wydatkowania środków własnych** na kwotę **23 635,50 zł** z tytułu kosztów promocji wdrożeniowej projektu prowadzonej po terminie realizacji zadania (opisane w pkt. 4), a także wątpliwości budzi celowość zakupu samochodu UAZ (opisano w pkt. 9) oraz repliki fragmentów muru berlińskiego (opisano w pkt. 10).

[Zestawienie dokumentów księgowych związanych z realizacją zadania publicznego]

15. *Zestawienie* załączone do sprawozdania z 8 marca 2022 r. zostało sporządzone nieprawidłowo. Wykazana kwota dotacji wynosiła 4 547 384,54 zł, mimo że faktycznie Zleceniobiorca otrzymał 4 522 809 zł. Zatem w sprawozdaniu rozliczono dotację wyższą od otrzymanej o 24 575,54 zł. Błąd ten został powielony w ewidencji księgowej, według której wysokość kosztów wynosiła 4 547 384,54 zł.

Przykłady nieprawidłowości:

- wykazano wydatki pokryte z dotacji w różnych wysokościach, tj.: w *Zestawieniu* 4 547 384,54 zł, w sprawozdaniu z 8 marca 2022 r. i ewidencji księgowej 4 549 534,54 zł (przy kwocie otrzymanej dotacji 4 522 809 zł),
- wydatek poniesiony ze środków własnych wykazano w kwocie 301 630,01 zł, natomiast w sprawozdaniu z 8 marca 2022 r. 310 630 zł,
- w sprawozdaniu z 8 marca 2022 r. nieprawidłowo wykazano koszty kaucji za wynajem lokalu użytkowego (w kwocie 63 000 zł), ponieważ zostały one zapłacone 9 lipca 2021 r., zatem przed terminem realizacji zadania, ponadto kwota ta była zawyżona o 49,98 zł, ponieważ zgodnie z umową o najem tego lokalu koszty powinny wynosić 62 950,02 zł. Natomiast w *Zestawieniu* ta pozycja była wykazana bez wartości, z adnotacją „poza projektem”,
- w *Zestawieniu* dla 9 pozycji, tj.: 23 oraz od 102 do 105 i od 107 do 110 nie podano nazw dokumentów księgowych stanowiących podstawę ich uregulowania, a dla 4 ostatnich (107-110) wymaganej daty ich wystawienia.

Fundacja przyznała, że *Zestawienie* było sporządzone błędnie. Nowe *Zestawienie* z 2024 r., jest zgodne ze sprawozdaniem z 2024 r. oraz z ewidencją księgową kosztów prowadzoną na kontach pozabilansowych 900-05, z uwzględnieniem korekty zapisów księgowych⁶⁷ dokonanej w trakcie kontroli. *Zestawienie* dowodów księgowych z 2024 r. wykazuje łączną kwotę wydatków - 5 669 864,55 zł, z tego: wydatek poniesiony z dotacji - 4 522 809 zł, wydatek poniesiony ze środków własnych Fundacji 326 205,55 zł oraz wydatek poniesiony z tytułu wkładu rzeczowego – 820 850 zł - zatem zgodnie z przyjętymi założeniami. Należy jednak mieć na uwadze nieprawidłowości w rozliczeniu dotacji **w łącznej kwocie 286 886,12 zł** oraz w rozliczeniu **środków własnych w kwocie 23 635,50 zł** (opisano w pkt. 14).

W *Zestawieniu* z 2024 r. popełniono 6 błędów formalnych nie mających wpływu na wysokość całkowitych kosztów zadania, ani na wysokość dotacji, czy też na liczbę dokumentów księgowych:

- 1) w poz. 23 [1.5.18] błędnie wpisano numer dokumentu księgowego sfinansowanego z dotacji na kwotę 30 000 zł, jest: nr faktury FV/03/22/01/00161, powinno być: nr faktury FZAL/03/21/12/00001 (kwota bez zmian);
- 2) w poz. 20 *Zestawienia* [1.3.1] dot. faktury nr FS 120/2021 wykazano kwotę po jej korekcie, tj. wydatek poniesiony ze środków własnych po korekcie, która wynosiła kwotę 12,99 zł (dot. korekty faktury Vat nr KFS 1/2022 z 7 grudnia 2021 r.), który to wydatek przed jej dokonaniem wynosił 197,12 zł, z tym że w księgach rachunkowych Fundacja ujęła wydatek w kwocie po korekcie, tj. 184,13 zł;
- 3) Fundacja w *Zestawieniu* nie ujęła faktury Vat nr 32/12/2021 na kwotę 2 150 zł dot. opracowania graficznego, gdyż pierwotnie faktycznie opłaciła ją z konta dotacji, jednakże finalnie w trakcie wtórego rozliczenia zadania, została rozliczona ze środków własnych;

⁶⁶ W kwocie tej uwzględniono również kwotę 2 000 zł z tytułu zakupu postów sponsorowanych w mediach społecznościowych (zapłata po terminie realizacji zadania), szerzej pkt 16.

⁶⁷ Polecenie księgowania z 4 września 2024 r., nr dziennika 83, identyfikator księgowy: 9/24/Inne.

- 4) w poz. 7 [1.2.26] błędnie wpisano datę zapłaty za fakturę nr FVat 34601 wystawioną 28 grudnia 2021 r. na kwotę 63 504,86 zł, w kolumnie data zapłaty jest 23 grudnia 2021 r., powinna być data 29 grudnia 2021 r.;
- 5) w poz. 10 [1.2.8] błędnie wpisano datę wystawienia faktury nr 12/RZE/11/21/ZA na kwotę 52 500 zł, tj. 21 grudnia 2021 r, powinna być data 26 listopada 2021 r.;
- 6) w poz. 42 [1.3.13] błędnie wpisano datę zapłaty za fakturę nr 4/RZE /12/21/ZA na kwotę 11 200 zł jako dzień 23 grudnia 2021 r., prawidłowa data to 26 listopada 2021 r.

[Dokumentacja finansowo-księgowo kosztów]

16. Łącznie do rozliczenia przedstawiono 126 dowodów księgowych, w tym 125 dowodów księgowych⁶⁸ wystawiono w terminie realizacji zadania (od 8 września 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.) oraz 1 faktura na kwotę 500 zł, którą wystawiono 16 stycznia 2022 r., tj. po terminie realizacji zadania. Stanowi to naruszenie postanowienia § 2 ust.1 umowy.

Natomiast w zakresie ponoszenia wydatków, w terminie zgodnym z § 2 ust. 2 pkt 1 umowy, tj. do 31 grudnia 2021 r, opłacono 124 dowody księgowe na kwotę 4 847 014,55 zł (98,41%). Pozostałe 2 dowody na wspomnianą kwotę **2 000 zł** (1,58%) - opłacono po tej dacie, co było niezgodne § 2 ust. 2 pkt 1 umowy.

Wydatki w kwocie 4 849 014,55 zł na utworzenie Muzeum rozliczone z dotacji i środków własnych (bez wkładu rzeczowego) zostały udokumentowane 126 dowodami księgowymi, z tego: 118 faktur (4 785 202,45 zł), 2 rachunki (10 000 zł) oraz 6 płatności zrealizowano na podstawie poleceń księgowania oraz zawartych umów (53 812,10 zł).

Odnosnie do kwoty 2 000 zł - obie faktury dotyczyły firmy Facebook z tytułu zakupu postów sponsorowanych w mediach społecznościowych (Facebook): na kwotę 1500 zł⁶⁹ – płatności dokonano 3 stycznia 2022 r., natomiast na kwotę 500 zł⁷⁰ – zakupu usługi dokonano 16 stycznia 2022 r. a płatności 2 dni później (18 stycznia 2022 r.).

Fundacja wyjaśniła, że reklamy (posty) zostały zakupione w grudniu 2021 r., jednakże ze względu na specyfikę zasad rozliczeń firmy Facebook z kontrahentami – środki na rachunku bankowym przeznaczone na opłacenie faktur musiały zostać wcześniej „zablokowane”, tj. w dniu rozpoczęcia reklamy. Argumenty Fundacji nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji i nie tłumaczą przekroczenia terminu wydatkowania środków określonych w umowie, tym bardziej nie usprawiedliwiają błędu popełnionego w poz. 34 *Zestawienia*, w której podano datę 24 grudnia 2021 r. jako dzień wystawienia faktury na kwotę 500 zł (prawidłowa data to 16 stycznia 2022 r.). Postanowienia umowy w tym zakresie wyraźnie określiły terminy realizacji zadania i ponoszenia wydatków do 31 grudnia 2021 r. (§ 2 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 umowy).

Fundacja za wspomnianie posty sponsorowane zapłaciła pierwotnie ze środków własnych, ponieważ jak wyjaśniono w firmie Facebook, nie ma innej możliwości niż opłacanie reklam za pomocą karty płatniczej, która przypisana jest we Fundacji do rachunku głównego. Następnie opłaty te zostały rozliczone z dotacji.

17. Wszystkie dowody księgowe, bez względu na źródło ich finansowania, posiadały załączone do nich (wydrukowane) polecenia księgowania, które umożliwiły dokonanie prawidłowych zapisów księgowych zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Na wszystkich dowodach rozliczonych z dotacji na kwotę 4 522 809 zł⁷¹ widniały adnotacje o tytule zadania, jego źródle sfinansowania, numerze umowy i nazwie projektu.

18. Poniesione wydatki 4 849 014,55 zł (obejmujące 126 zewnętrznych dowodów księgowych) oraz kwota 820 850 zł z tytułu wniesienia wkładu rzeczowego - były identyfikowalne i weryfikowalne poprzez załączenie do nich m. in. umów, przelewów, poleceń księgowania (z dekrétami), zestawień pomocniczych, pism wyjaśniających.

19. Ze środków dotacji pokryto koszty w kwotach brutto (łącznie z naliczonym podatkiem VAT). Zleceniobiorca, zgodnie z oświadczeniem, nie podejmował czynności dotyczących odzyskania podatku VAT z tytułu faktur rozliczonych w ramach zadania ani nie rozliczył wydatków lub kosztów sfinansowanych z dotacji KPRM w ramach innych zadań.

20. Fundacja w dwóch przypadkach dokonała zakupu towarów z zagranicy w walce obcej i obie operacje gospodarcze ujęła prawidłowo w księgach rachunkowych. Do wyceny zastosowała właściwy kurs waluty Banku Millenium, co było zgodne z art. 30 ust. 2 pkt 1 u.o.r. Dotyczyło to:

⁶⁸ Łącznie z 6 umowami przyjętymi dla potrzeb rozliczeń finansowych jako dowody księgowe.

⁶⁹ Faktura FB 4601118073336080-9055963.

⁷⁰ Faktura FB 4702270729887476-91756683.

⁷¹ 107 dowodów księgowych opłaconych z dotacji.

- zakupu od firmy Jordan Makafor Samou 12 (Grecja), nr rachunku 103 z 10 grudnia 2021 r. urządzenia, tj. Box Apollo 14 Light” (podświetlana instalacja przedstawiająca zdjęcie rentgenowskie skafandra kosmicznego Apollo 14 [I.3.1] na kwotę 3 500 EUR, przy kursie EURO na 10 grudnia 2021 r. 4,7457 1 PLN/1 EUR, co w przeliczeniu na PLN wynosiło 16 609,95 zł (wydatek pokryto z dotacji),
- zakupu od firmy Millionnaire Gallery (USA) nr zamówienia 4435 z 27 grudnia 2021 r. urządzenia, tj. ekspozytora z podpisem i zdjęciem Ronalda Regana oraz plakat Apollo 11 podpisany przez Buzzę Aldrina wraz z podpisem Neila Amstronga [I.4.2], na kwotę 14 452,50 USD, przy kursie USD na 30 grudnia 2021 r. 4,1842 1 PLN/1 USD, co w przeliczeniu na PLN wynosiło 60 472,15 zł (koszty pokryto ze środków własnych Fundacji).

21. Fundacja posiadała wymaganą ustawą o rachunkowości zasady (politykę) rachunkowości, plan kont oraz program finansowo-księgowy. W treści polityki rachunkowości stwierdzono błędy formalne związane z odniesieniem się do działalności spółek kapitałowych, zamiast do fundacji oraz brakiem aktualizacji w zakresie prawidłowego ustalania wysokości amortyzacji środków trwałych i sposobu księgowego rozliczenia wyniku finansowego. Nie miało to jednak wpływu na jakość rozliczenia dotacji. Fundacja w czasie kontroli dokonała aktualizacji Polityki rachunkowości i wyeliminowała błędy⁷². Ponadto Zleceniobiorca w polityce rachunkowości nie określił sposobu zakwalifikowania dowodów księgowych do ujęcia ich w księgach rachunkowych, tj. dekretacji dowodów, do czego obligował art. 10 ust. 1 pkt 3 u.o.r, mimo to wszystkie dekrety znajdowały się w elektronicznym zapisie księgowym i w czasie kontroli zostały wydrukowane.

Błędy w polityce rachunkowości dotyczyły m.in. postanowień, które nie miały zastosowania do fundacji, lecz odnosiły się do spółek kapitałowych, np. dotyczyły prowadzenia postępowania upadłościowego⁷³, udziałów (akcji) własnych, które nie występują we fundacji, a także amortyzacji środków trwałych powyżej ich wartości jednostkowej 10 000 zł (nadal obowiązywała we Fundacji kwota 3 500 zł).

[Kontrola dokumentów finansowo-księgowych]

22. Na żadnej fakturze ani rachunku lub innym dokumencie stanowiącym podstawę do zapłaty za zakupione towary i usługi nie odnotowano (potwierdzono), że zostały one sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, oraz że zostały zatwierdzone do wypłaty przez uprawnione osoby - przed ich zapłatą i ujęciem w księgach rachunkowych, co było niezgodne z pkt. III.10 *Standardów rachunkowości*⁷⁴. Na wspomnianych dokumentach wskazano, że datą dokonania ich sprawdzenia był dzień po zakończeniu realizacji zadania, tj. 17 stycznia 2022 r.

Głównymi przyczynami braku adnotacji na dokumentach potwierdzających dokonywanie bieżącej ich kontroli, były luki w systemie kontroli wewnętrznej i obiegu dokumentów, tj. brak pisemnych procedur oraz niestosowanie powszechnie przyjętych praktyk w zarządzaniu dokumentami finansowo-księgowymi.

Dopiero w trakcie kontroli sporządzono *Instrukcję kontroli i obiegu dokumentów*, w której określono zasady przepływu dokumentów pomiędzy Fundacją a biurem rachunkowym, sposoby i terminy ich weryfikacji (kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej) oraz akceptacji przez upoważnione osoby przed ujęciem ich w księgach rachunkowych.

Fundacja wyjaśniła, że w codziennej praktyce faktury i rachunki oraz inne dokumenty są sprawdzane pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, są także zatwierdzane. Czynności tych na bieżąco dokonywał Dyrektor Fundacji przed ich zapłatą i ujęciem w księgach rachunkowych. Brak podpisów na odwrocie każdego z dokumentów wynika z niedopatrzeń. Podczas kontroli Fundacja przedstawiła dokument zbiorczy wszystkich faktur, rachunków i innych dokumentów dotyczących wydatków związanych z zadaniem, zawierający m. in. informacje o ich sfinansowaniu ze środków dotacji KPRM oraz podpis elektroniczny dyrektora Fundacji w dniu 10 września 2024 r.⁷⁵. Ponadto Fundacja wyjaśniła, że data 17 stycznia 2022 r. na dokumentach księgowych (na drugiej stronie) pojawiła się pomyłkowo, ze względu na rozliczenie zadania w tym okresie.

[Ewidencja księgową]

23. Fundacja zgodnie z § 5 ust. 1 umowy wyodrębniła ewidencję księgową przychodów i kosztów zadania w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji, jednakże księgowania dokonała niezgodnie z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. h) u.o.r. oraz z postanowieniami Polityki rachunkowości (pkt 1) – Rozliczenia

⁷² 9 września 2024 r. została opracowana i przyjęta przez Dyrektora Fundacji zaktualizowana Polityka Rachunkowości.

⁷³ Str. 4 Polityki rachunkowości Fundacji. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach. Zleceniobiorca podlega likwidacji i nie może ogłosić upadłości lub prowadzić postępowania układowego.

⁷⁴ Komunikat Nr 10 Ministra Finansów w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych.

⁷⁵ Zestawienie faktur i rachunków do Umowy 1177/DNK/2021/ Muzeum Zimnej Wojny.

międzyokresowe przychodów (str. 17 i 18), opis elementów wyniku finansowego (str. 20) oraz pkt. 5.2 – Wyodrębniona ewidencja przychodów (str. 28 i 29), a także niezgodnie z zakładowym planem kont, tj. księgowani dokonywano na nieprawidłowych kontach księgowych. Przychody z dotacji (4 522 809 zł) zaksięgowano na koncie *842-2 Rozliczenia międzyokresowe przychodów (krótkoterminowe)*, zamiast na koncie *Pozostałe przychody operacyjne 762-2 Dotacje* (ew. na koncie *701 Przychody z dotacji*).

Księgowanie dotacji na koncie *Rozliczeń międzyokresowych przychodów* dotyczy wyłącznie dotacji na nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych i prawnych. Natomiast zgodnie z ofertą, umową i zakresem wynikającym z 5 działań, celem zadania i jego rezultatem było utworzenie Muzeum Zimnej Wojny jako działalności Fundacji prowadzonej zgodnie ze Statutem, a nie utworzenie Muzeum w procesie inwestycji (realizacji zadania), w wyniku której powstanie nowy (ulepszony) środek trwały podlegający zasadom amortyzowania jego wartości w kolejnych latach.

Nieprawidłowe przekonanie Fundacji, że wynikiem realizacji zadania będzie powstanie nowego środka trwałego (ulepszenie) spowodowało, że koszty związane z jego realizacją sfinansowane z dotacji, nie zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych w ramach działalności bieżącej, na wyodrębnionych kontach *Zespołu 4 Koszty według rodzaju*, lecz na koncie *305 Rozliczenie zakupu towarów i usług MZW*, z zamiarem jego rozliczenia po zakończeniu zadania, w korespondencji z kontem *Środki trwałe*⁷⁶.

Fundacja wyjaśniła, że dokonała błędnej interpretacji wydatku związanego z utworzeniem MZW, przez co został on ujęty w 2022 r. w aktywach trwałych Fundacji, z podziałem na środki trwałe i wartości niematerialne i prawne⁷⁷. Zleceniobiorca zadeklarował, że w roku bieżącym (2024 r.) zostaną naniesione (dokonane) w księgach rachunkowych odpowiednie zapisy korygujące związane z wynikiem lat poprzednich, doprowadzające zapisy księgowe do stanu faktycznego.

24. Wydatki związane z zadaniem pokryte z dotacji, zostały zgodnie z Polityką rachunkowości wyodrębnione prawidłowo i zaewidencjonowane na koncie pozabilansowym 900-05 *Utworzenie Muzeum Zimnej Wojny*, jednakże w kwocie dotacji niezgodnej z umową w wysokości 4 547 384,54 zł (według umowy powinno być 4 522 809 zł), różnica 24 575,54 zł.

W trakcie kontroli Fundacja sporządziła dodatkowe (uzupełniające) zestawienie kosztów finansowanych z dotacji wraz z podziałem na działania (w postaci załącznika) i wyjaśnieniem różnicy, która wynikała z zawyżenia kwoty dotacji w działaniu nr 3 o kwotę 184,18 zł oraz w działaniu nr 5, w łącznej kwocie 24 391,36 zł⁷⁸.

Po uwzględnieniu zmniejszenia salda na koncie pozabilansowym 900-05 *Muzeum Zimnej Wojny* o kwotę 24 575,54 zł, koszty zadania sfinansowane z dotacji wynoszą 4 522 809 zł i są zgodne z sumą wydatków wykazanych w skorygowanym sprawozdaniu z 2024 r. oraz w załączonej do sprawozdania korekcie zestawienia dokumentów księgowych związanych z realizacją zadania⁷⁹, z tego:

- 1) zakup materiałów historycznych niezbędnych do utworzenia Muzeum - 369 369 zł,
- 2) utworzenie ekspozycji drukowanej - 429 800 zł,
- 3) utworzenie ekspozycji multimedialnej – 2 285 409,99 zł,
- 4) utworzenie ekspozycji stałej (eksponaty) – 113 500 zł,
- 5) zakup pozostałej infrastruktury – 1 324 730,01 zł.

25. Do obsługi wydatków służyło również konto bilansowe 305 *Rozliczenie zakupu towarów i usług MZW*, które na 31 grudnia 2021 r. wykazywało saldo 4 898 328,98 zł, jednakże jego użyteczność dla potrzeb analizy i monitorowania wydatków (w trakcie realizacji zadania oraz sporządzenia sprawozdania końcowego i rozliczenia zadania) była ograniczona. Brak ewidencji analitycznej do konta 305 z podziałem na źródła finansowania i na działania, znacznie utrudniał jego rozliczenie. W trakcie kontroli sporządzono dodatkowy dokument⁸⁰, którego dane szczegółowo wykazywały wartość usług, robót i towarów sfinansowanych z dotacji w kwocie 4 522 809 zł, ze środków własnych Fundacji - 326 205,55 zł oraz wydatków z innych źródeł – 49 314,43 zł (nie objętych kosztami zadania).

26. Zleceniobiorca nie dokonał zaewidencjonowania w księgach rachunkowych części wkładu rzeczowego dot. 3 przypadków (działań), na łączną kwotę 594 050 zł (stanowi to 72,37% wartości całego wkładu rzeczowego, tj. 820 850 zł), z tego: 90 000 zł (materiały drukowane); 420 050 zł (elementy ekspozycji stałej); 84 000 zł (publikacje 5 tytułów książek) i czym naruszył postanowienia § 5 ust. 1 umowy, który zobowiązywał Fundację do prowadzenia

⁷⁶ Do 31 grudnia 2021 r. konto 305 *Rozliczenie zakupu towarów i usług MZW* nie zostało rozliczone a jego saldo w bilansie za 2021 r. zostało wykazane w aktywach obrotowych jako krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe w kwocie 4 898 328,98 zł.

⁷⁷ Fundacja nie dokonała rozliczenia wydatków związanych z prowadzeniem i zakończeniem zadania publicznego w księgach rachunkowych w 2021 r.

⁷⁸ Szczegółowe wykazanie różnic z uwzględnieniem m.in. nr faktur, dat ich wystawienia oraz kwot i ich wystawców zawiera *Załącznik do zapisów na koncie 900-05 z ujęciem korekt*.

⁷⁹ Polecenie księgowania z 4 września 2024 r., korekta zapisów dotyczących MZW na kwotę 24 575,54 zł (dotyczy zapisów na koncie pozabilansowym 900-05).

⁸⁰ Załącznik do zapisów na koncie 305 z podziałem na dotacje, środki własne, inne.

wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania oraz jej opisanie zgodnie z zasadami u.o.r. Nieujęcie w księgach rachunkowych części wkładu rzeczowego jest niezgodne z art. 24 ust. 2 u.o.r.

Zgodnie z wyjaśnieniami⁸¹ Fundacja podała, że ujęcia w księgach rachunkowych wkładu rzeczowego na kwotę 594 050 zł dokona zapisem korygującym w roku bieżącym.

Pozostała wartość wkładu rzeczowego w wysokości 226 800 zł (27,63% całości wkładu) dotyczy ekspozycji multimedialnej (zakupionej w 2018 r. na kwotę 219 000 zł) i pozostałej infrastruktury (wyposażenie) na kwotę 7 800 zł (według wyceny Fundacji na dzień zawarcia umowy⁸²). Figuruje ona w ewidencji księgowej Fundacji na koncie 011 Środki trwałe⁸³. Ekspozycja multimedialna i jej wyposażenie są wykorzystywane w Muzeum Zimnej Wojny od dnia jego utworzenia.

[Rachunek bankowy]

27. Nie można uznać, że Fundacja prawidłowo wyodrębniła rachunek bankowy na potrzeby realizowanego zadania. Dokonywano na nim kilku operacji finansowych niezwiązanych z zadaniem, zarówno wpłat jak i wypłat. Takie postępowanie stanowi naruszenie § 3 ust. 4 umowy oraz nie sprzyja przejrzystości rozliczeń środków publicznych z dotacji.

Rachunek bankowy Fundacji, który miał być wyodrębniony na potrzeby dotacji zasilaty obok dotacji wpłaty od innych podmiotów, w łącznej kwocie 42 445 zł⁸⁴. Zobowiązania regulowane z tego rachunku, poza związanymi z zadaniem, dotyczyły innych wydatków Fundacji na kwotę 45 623,07 zł, w tym z tytułu prowizji i opłat bankowych (303 zł).

28. Rachunek bankowy funkcjonował jeszcze przed zawarciem umowy⁸⁵ i na dzień 8 września 2021 r. posiadał saldo początkowe w kwocie 0 zł. Natomiast saldo końcowe tego rachunku (na 31 grudnia 2021 r.) wynosiło 821,93 zł, jednakże nie wynikało z rozliczenia finansowego zadania. Pomimo tego uznano, że powstałe na koncie 132-02 Rachunek bankowy bieżący (wyodrębniony), saldo (821,93 zł) stanowi kwotę nierozliczonej dotacji i zwrócono ją do KPRM 17 stycznia 2022 r.⁸⁶. Kwotę tę należałoby uwzględnić w ramach rozliczenia dotacji (dokonanego na podstawie sprawozdania z 2024 r.), czyli równowartość kwoty 821,93 zł powinna pomniejszyć ewentualny zwrot dotacji przez Fundację.

Fundacja w czasie kontroli wyjaśniła, że błędnie uznała, że była to część niewydatkowanej dotacji i dlatego zwróciła ją na konto KPRM.

29. Zgodnie z § 3 ust. 3 umowy do zakończenia kontroli, Fundacja utrzymywała rachunek wyodrębniony do czego była zobowiązana (z saldem zero złotych)⁸⁷, ponieważ sprawozdanie końcowe nie zostało jeszcze zaakceptowane.

30. Wskazany w umowie rachunek bankowy Zleceniobiorcy nie był oprocentowany. Tym samym Fundacja nie uzyskała przychodów z tytułu odsetek bankowych od środków dotacji, ani też nie pobrała świadczeń pieniężnych od odbiorców zadania w okresie jego realizacji⁸⁸.

[Działania informacyjne]

31. Zleceniobiorca zgodnie z § 6 ust. 1 umowy, na stronie internetowej⁸⁹ zamieścił informację, że zadanie finansowano ze środków budżetu państwa zgodnie ze wszystkimi wymogami § 7 ust. 1 *rozporządzenia ws. działań informacyjnych*.

Zgodnie z § 6 ust. 3 umowy Zleceniobiorca zobowiązał się do informowania, że zadanie jest współfinansowane ze środków otrzymanych od Zleceniodawcy, w sposób z nim uzgodniony oraz zgodnie z art. 35a ustawy o finansach publicznych i przepisami *rozporządzenia ws. działań informacyjnych*.

Zgodnie § 7 ust. 3 pkt 4 *rozporządzenia ws. działań informacyjnych* prawidłowo wykonano obowiązek polegający na zamieszczeniu w terminie informacji o realizacji zadania (podczas realizacji zadania). Fundacja, zgodnie z § 7 ust. 2 *rozporządzenia ws. działań informacyjnych*, umieściła szczegółowe informacje nt. zadania realizowanego

⁸¹ Wyjaśnienia Fundacji z 17 września 2024 r.

⁸² Data zawarcia umowy: 8 września 2021 r. Wycena uwzględnia stopień zużycia od daty nabycia, tj. 2018 r.

⁸³ Zestawienie obrotów i sald za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. kont syntetycznych Fundacji oraz Zestawienie faktur zakupu w 2018 r. ekspozycji multimedialnej na kwotę 219 000 zł i Zestawienie faktur zakupu pozostałej infrastruktury na kwotę 7 800 zł.

⁸⁴ Dodatkowe zasilanie rachunku w kwocie 42 445 zł stanowiły: wpłaty z banku 425 zł (zwrot z US) x 2 oraz wpłata własna Fundacji 23 000 zł i wpłata wykonawcy na kwotę 18 595 zł (pomyłka), która została w tym samym dniu (29 grudnia 2021 r.) przekazana na inne konto bankowe Fundacji.

⁸⁵ Według informacji szczegółowej banku datą otwarcia rachunku jest: 24 września 2016 r.

⁸⁶ Wtórnik otrzymanych zleceń płatniczych na kwotę 821,93 zł (NBP).

⁸⁷ Informacje szczegółowe – dokument bankowy z 18 września 2024 r.

⁸⁸ Część II punkty 3 i 4 sprawozdania.

⁸⁹ <https://muzeumzimnejwojny.com/o-muzeum/> dostęp 12 września 2024 r.

z budżetu państwa, z dostępem ze strony głównej, w specjalnie przeznaczonych dla realizowanego zadania w zakładkach, a w miejscu realizacji zadania wystawiono plakat informacyjny, czym wypełniono obowiązek zawarty w § 6 ust. 1 umowy w zw. z § 2 pkt 2 lit. c i § 2 pkt 3.

Na stronie internetowej oraz w serwisach i portalach społecznościowych (Facebook) Zleceniobiorca zapewnił dostępność dla osób z niepełnosprawnością narządu słuchu i wzroku. W tym zakresie spełnił wymogi § 6 ust. 5 umowy.

[Informacje o kontroli]

Czynności kontrolne prowadzono od 20 sierpnia do 17 września 2024 r. (w trybie określonym w § 7 umowy i w sposób zgodny ze Standardami kontroli w administracji rządowej z 31 sierpnia 2017 r.⁹⁰).

Kontrolę przeprowadził zespół w składzie⁹¹:

- Urszula Biegańska, główny specjalista, kierownik zespołu kontrolującego,
- Maria Nowacka-Dykalska, radca, członek zespołu kontrolującego.

Do składania oświadczeń woli w imieniu Fundacji upoważniony jest we współdziałaniu prezes Fundacji i jeden z członków Zarządu. W okresie objętym kontrolą w skład Zarządu wchodził:

- p. ██████████, prezes Zarządu Fundacji;
- p. ██████████, członek Zarządu;
- p. ██████████, członek Zarządu;
- p. ██████████, członek Zarządu.

Na funkcję dyrektora Muzeum Zimnej Wojny im. Generała Ryszarda Kuklińskiego został powołany pan ██████████ 8 września 2021 r.⁹². Pan ██████████ jest także pełnomocnikiem Fundacji⁹³.

Maria Nowacka-Dykalska
/dokument podpisany elektronicznie/

⁹⁰ Dostępne pod adresem <https://www.gov.pl/web/premier/procedura-i-metodyka-kontroli>.

⁹¹ Na podstawie upoważnień nr 26/2024 i 27/2024 wydanych 13 sierpnia 2024 r.

⁹² Uchwała nr 03/2021 Zarządu Fundacji Józefa Szaniawskiego z 8 września 2021 r. w sprawie utworzenia Muzeum Zimnej Wojny im. Generała Ryszarda Kuklińskiego i powołania dyrektora placówki.

⁹³ Na podstawie aktu notarialnego z 3 marca 2021 r. Reper. A nr 1102/2021.

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	997137.6621679.4817523
Nazwa dokumentu	Informacja Muzeum Zimnej Wojny.pdf
Tytuł dokumentu	Informacja Muzeum Zimnej Wojny
Sygnatura dokumentu	DNK.WK.1741.10.2024
Data dokumentu	25.11.2024
Skrót dokumentu	24D1969E87A46393FC450690CBAD23FE9EDECE35
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	25.11.2024 15:30:18
Podpisane przez	Maria Krystyna Nowacka-Dykalska Radca
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.124.96.96.

Data wydruku: 25.11.2024

Autor wydruku: Wolniak Agnieszka (Naczelnik wydziału)